

Szerkesztőség és kiadó hivatal

SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Előzetes: pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bérmegtelen levelek csak ismertetkezésként
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Hétfő, okt. 13.

Előzetes ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán,
költsége:

Egész évre	10 frt —
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hónapra	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsorú sorozatú hirdetésért 5 kr.
Bélegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólár 4 hasábsorú sorozatú 20 kr.

200. szám.

A többség felirati javaslata.

Lentebb közöljük egész terjedelmében a kormánypart felirati javaslatát, mely hogy a maga nemében remek, s hogy mennyire a nemzet óhaját fejezi ki, mutatja magában azon egy körülmény is, hogy az ellenzék részéről szokatlanul kevés gáncsolódással fogadtattott. Első tekintetre megletszik azon az enyhe gáncsolódáson, hogy pártfegyelműtől kényszerített napvilágot látni, mert ellenvetései olyanok, hogy önmaguktól elenyésznek a figyelem szemelő előtt. Mert nem-e neveltséges ellenvetés az, hogy a felirati javaslat például a büntvádi eljárás névére nem érinti annak alapelveit? Hiszen akkor ezeknek az uraknak a: kellene már, hogy egy rövid felirat keretében szorítottassék bele az egész, részletesen kidolgozott büntvádi eljárás. (Ugyan kérem, nem szorítottassék bele egy „iteze“ tökmagolaját egy „mesze yes“ üvegbe?) Másik meg azt mondja, hogy: a pénzügyi politika tárgyalásánál se a terhek csökkentéséről se a közterhek igazságos kezeléséről nem beszél.

No már ilyet csak az állíthat, a ki azt a javaslatot nem olvasta. Hiszen az a javaslat éppen az államháztartás rendezését követeli, de védi egyúttal az adókat a súlyos megterheléstől, feltárja a mezőgazdasági helyzetet s rámutat azon válságra, melyben ez a külföldi verseny miatt van; de hogy nem követel egyet földet, az csak azért van, mert többet nem követelhet józan és szel senki, mint a mennyi egy kormány hatáskörében áll.

Nem tagadhatja meg senki, hogy a felirati javaslat férfias, őszinte és határozott hangon nyilatkozik a trónbeszédben kijelölt kérdésekről; helyesli a trónbeszéd által kijelölt irányt, de megmondja azt is, hogy milyen szellemben óhajítja a felvetett kérdéseket megoldani. Kimondja határozottan, hogy például kész Ausztriával a vámszövetsége megújítani, de csak a tapasztalatok által felmerült szükségek kielégítése és az Ausztria részéről való méltányosság érvényesülése mellett.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A cigány peczér.

— Elbeszélés a vadász életéből. —

Írta: Tóth Mór

ajánlva a guti vadásztársaság tagjainak.
(Folytatás.)

A vezér fonal a kezében volt, most már biztató ahoz, hogy megtalálom a gylkosokat.

Jó három mértföldnyi erős gyaloglás után — miközben számtalan utelágazások jöttek elő — biztató haladva, az emberi szemnek alig felfedezhető vérvonalakon értünk be Noszvaj faluba — a kis kutya egy süvény kerítésnél — be is akarta Florist huzni egy udvarba — a mit én jól észre vettem — Floris pedig mintha nem látta volna a kutya törekvését, másfele nézve egyet huzott a czorkán, maga után rántva a kisébet — de én ősmertem már a cigány eszejárását, igen tudtam az okot, miért tette azt.

Nem akarta, hogy legyen a felfedező, nem akarta, hogy őt tartassák azok az emberek megrontóknak, őtet átkozzák azok családjai, s rajta boszulják meg magokat azok rokonai, és barátai — ilyen nehéz gondot nem ohaított a cigány a nyakába venni. —

En magamban teljesen méltányoltam a cigány okos előrelátását, s nagyon neveltségesnek tartottam volna, ha hivatalos nagykepűsködéssel azt mondtam volna neki — Önnek mint honpolgárnak kötelessége saját biztonságát hozza

Azt hisszük Ausztria eéggé van fitymelve a felirati javaslatban arra, hogy mindent nem diktálhat reánk s hogy minden türelemnek van határa s be fogja látni, hogy a jogosság és méltányosság határait nem lépheti át sem.

Szóval pártunk felirati javaslata tökéletesen megfelel feladatának, mert mindazon reformokat felöleli, melyeket ezuttal keresztyülvinni sürgős szükség, de jelzi egyúttal a kiegyezéssel szemben elfoglalt álláspontunkat, az ország helyzetét leplezetlenül feltárja, s megvilágítja nemzetközi érdekeinket is.

De ime maga a felirati javaslat:

A képviselőház választási bizottságának felirati javaslata.

Felséges császár és apostoli király! Legkegyelmesebb Urunk! Athatva azon kegyelmes szavaktól, melyeket Felséged a jelen országgyűlés ünnepélyes megnyitása alkalmával hozzánk intézni méltóztatott, de annak tudatában is, miszerint az országgyűlés sikeres működése csak is a koronás király egyetértése és támogatása mellett képzelhető, a magyar szent korona országainak képviselői működésük kezdetén legelső és legkedvesebb kötelességüknek tekintik, Felséged magas trónja előtt kifejezést adni, azon mély hódolatnak és hű ragaszkodásnak, melylyel a magyar haza minden polgára Császári és Apostoli Királyi Felséged iránt viseltetik, melyet a vélemények eltérése megváltoztatni, a legvárhatóbb politikai közdelem megrendíteni soha képes nem volt és nem is lesz.

Gyökeredzik ezen odaadó hűség érzelmében csak a Felséged fejté disztó szent korona iránti kegyeletben, hanem azon alkotmányos érzelmet is, melynek Felséged minden alkotmányos fénys tanúbizonyságát adja, azon kegyes támogatásban, melylyel Felséged részéről találkozik mindaz, a mi a magyar alkotmányos élet fejlesztésére és megszilárdítására szükséges.

Ide tartozik mindenek előtt a főrendi háznak újjászervezése, mely már nem egy megelőző országgyűlés munkarendjébe fel volt véve de mindeddig megoldatlan kérdést képez.

Felségednek azon kijelentése, miszerint ezen kérdés megoldása többé el nem halasztható, saját meggyőződésünkben élénk

káztatásával a törvény közegeinek az igazságszolgáltatás kiderítése körül odaadó szolgálataira lenni, telhívom azért komolyan, tegyen őszinte nyilatkozatot, hogy kit gondol ön, kire gyanakodik ön — honnan tudja ön — mivel bizonyítja ezen állításait ön, mert eskü tesz ön!

Nos, ha én így találtam volna beszélni Florissal, vagy akármely efféle emberrel, akkor az életben nagyon kevés büntetett tudtam volna kideríteni, Floris is nagyon alattomosan nézett volna rám, s a földre guggolva az felelt volna „százszor is megesküszöm, hogy nem tudok semmit.“

Ebből azután okos lehettem volna, s nagy felfuvalkodással nézhettem volna sőt a világ négy része felé és simogathattam volna kétfelé szakállamat, vagy ha már csakugyan annyira beamerre modernizálódtam, simogathattam volna kiborított államaton tudatban, hogy mily nagy, hatalmas ember vagyok én, és milyen tekintélyt az, a mit én tudok gyakorolni egy cigány nyál szájában.

En pedig mindezek helyett elvettem Floristól a kis eb czorkáját, belenyúltam a tarisznyámba, odaadtam neki kis szalonna készletemet, négy darab virginia szivaromat öt darab piculit, s azt mondtam neki — szaladj csak szögám haza — de ne azon az uton haladj, a melyen jöttünk, hanem azon, a melyiken a komiszáros halad; — mond meg neki, hogy ide jöjjön a falu házához, otthon pedig mond meg az erdőmester urnak,

visszhangra talál. Rég érezte mindenki és a főrendiház maga is ismételtén elismerte, ezen reform szükséges és sürgős voltát. Nem ezen ház történelmi alapjának elhagyását kívánja a nemzet tulajdoni többsége. E nemzet sokkal büszkébb saját történetére, mintsem bármikor is megfélelkezhetne a történelmi fejlődés követelményeiről, melylyel még ma is tartozik és mindörökké tartozni fog oly tényezőknél, a melyek századokon át anyai dicsfényvel árasztották a történelem lapjait. De ezen kegyelet érzelmével kell, hogy a szervezetben képviselve legyenek a jelen kor érdekei és irányzmai is, és ha Felséged kormányja ily szellemben fogja indítványozni a felsőház újjászervezését, részünkről a legkészségebbi támogatásra számíthat.

Ezen kívül Felséged az államélet más terén is kormányának több fontos javaslatát méltóztatik kihatássa helyezni. Vannak ezek közt olyanok, a melyekkel már a mult országgyűlésnek kellett volna foglalkozni. Ilyen a büntvádi eljárás szabályozása és a polgári törvénykönyv megalkotása. Várva várjuk ezen nagy horderejű javaslatok előterjesztését, melyek ha törvényerőre emelkednek, nem csak lényegesen hozzá fognak járulni a jogszolgáltatás megszilárdításához, hanem jötkönyv vissza fognak hatni a kellő jogi talalom nélkül soha teljesen nem biztosítható anyagi érdekeinkre is.

Hasonló kedvező hatást várunk a közmunkaügyi rendezésének, a vízi jognak, a mezőredőrségi törvénynek és a bányajognak újabb kihatásaitól is, míg az összes állampolgárok — egyéni jogaiknak nem csak egy biztósítékát találndjuk a közigazgatási bíróságban, ha az — a nélkül, hogy működése által akár a közigazgatás sikeressége, akár pedig a közigazgatási közegek felelőssége csökkenetnék, — úgy állítatik össze, hogy tagjainak egyfelől alapos szakismerete, másfelől részrehajlatlansága és függetlensége által a közbizalmat kivívni és igazolni képes leend.

De valamint ekként örömmel fogunk elősegíteni minden oly intézkedést, mely az ország polgárait az államhatalom közegeinek netaláni önkénye ellenében megvédi, másfelől az állami tisztviselő anyagi helyzetének javításához is, a mennyiben az országnak pénzügyi viszonyai megengedik, szívesen hozzá fogunk járulni és rokonszenves támogatásban részesítendjük Felséged kormányának minden oly törekvését, mely arra céloz, hogy az állam szolgálatában érdemesült tisztviselő, midőn nyugalmába lép, az eddiginél méltányosabb ellátásban részesüljön.

Felséged legmagasabb trónbeszéde még egy kérdést érint meg, melynek hordereje messze túl terjed nemcsak házáuk, de mo

hogy ne várjon rám, nem megyek már visszahozza, hanem innen egyenesen hazamegyek.

Floris halásan csókolt meg vadász-ködmönöm zsíros könyökét, mert történetesen ezt érte legelőbb — egy mély pillantást vettem rá, melyben a közmélet teljes érzékelységgel volt kifejezve, teljes tudatával lévén annak, hogy én meg akarom övni a bajtól, és bosszualástól, azért küldöm haza, átvette adományaimat, s mint az árnyék suhant le egy, a falu melletti mély vízmosás fenekén, bele a sötét zuzmarás völgyekbe.

Nem volt már rá szükségem, tudtam, hogy ag ylikosok biztosan ebben a faluban vannak — s megnéztem azt a házat, a hova kis ebem be akarta vonszolni Florist, láttam rajta egy czégtáblát, azon egy eszmát s rajta ezt a felírást Tillai József szízmadia mester.

Tehát egy gylkosnak már nevét is tudtam, nemcsak a lakását s ez nekem egyelőre teljesen elég volt.

Mikor a csendbízott legényeivel odajött, a faluházához, engemet ott talált a ház előtti kis padkán a kisbíróval beszélgetve, a ki bizony engem nem nagyon respectált — azt hitte valami szöktött jáger legény vagyok a szomszéd Koburg uradalomból s azzal mulatta magát, hogy vadász késemet nézegette s dohányszakszkómból tömösölve pipáját, éppen csak azt várta meg, hogy bele csíholjak a táplóba.

Már mikor látta a pandurokat, hogy megállanak előttem, tökéletesen azon hiszemben volt, hogy ezek az én üldözéseimben jöttek, idáig, nem tartotta szükségesnek dohány zaes-

narchiánk határain is: a felső szoba szabályozásának és a vaskapunál létező hajózási akadályok elhárításának kérdését. Hatalmas hazai folyónknak a nyugóktól való felsabadítása javára fog valmi kétségkívül azoknak is, a kik már jelenleg a versenyársaink a nyers termelés terén; de megnyugtattunk tudata, miszerint csak tőlünk fog függni, hogy a körülmények idomos felhasználása által a hajózási felszabadításának és az olesó vízi ut akadálytalan folytathatóságának gyümölcseit első sorban mégis mi élvezhessük és hogy azon idegen forgalom, mely eddigelé más ösvényeken haladt, ezentúl Magyarországon keresztül vegye útját.

Készséggel elismerjük azon jelentékeny eredményeket, melyeket Felséged kormány, az államháztartás egyensúlyának helyreállítására irányzott törekvése által már eddigéig is elért. Magyarország hitelének Európaszerte mutatkozó emelkedése ránk nézve oly nagybecsű és eléggé meg nem érezhető vívmányt képez, másfelől pedig országunk adóereje már is oly mérvben van igénybe véve, hogy ama hitelünknek és imez öröknek kimelése egyaránt parancsolja nekünk a legnagyobb takarékossgát, mely alatt nem a kiadási összegek abszolút esékélyességét értjük, hanem azt, hogy minden fölösleges kiadás kerülése által lehetőségessé váljék költeni ott, a hol ez az ország anyagi és szellemi gyarapodására szükséges és hasznos. Azt sem fogjuk megtagadni soha, mi az állam biztonságára okvetlenül szükséges; de viszont elvárjuk Felséged kormányától, hogy az állam biztonsága érdekében hozandó áldozatok soha a mulhatatlan szükségesnek mértékén túlmenni nem fognak.

E tekintetben legörvendetesebb megnyugvást merítettük Felséged abbli nyének kijelentéséből, hogy békés munkaságunk külbonyodalmak által megzavartatni nem fog és ezen megnyugvásunkat csak fokozhatja az, hogy valamennyi állammal a legjobb baráti viszonyban állunk, de főleg Németországhoz való viszonyunk a lehető legbensőbb, hogy tehát ezen a kettős szövetség jellegével bíró viszony, mely úgy a mint van, hat év óta az európai békének oly erős biztosítékát képezte — sem külső terjedelmére, sem belső természetére nézve változást nem szenvedett.

Bármily nélkülözhetetlen legyen azonban a magyar parlament békés működésére a külbnyugalom meg nem zavartatása, nem kevésbé szükséges az, hogy ezen működés ne szakítsa félbe és ne váltsa fel túlságosan rövid időközökben oly izgalmat, a mely az országot minden rétegében megrázkódtatja. Alkotmányos szempontból csak örvendetes jelenségnek mondhatjuk azon életiséget, melylyel nálunk a nemzet minden osz-

kómat visszaadni, hanem egyszerűen zsebre dugva azt, a komiszáros elébe szaladt s kalap levéve bátorításul az suttorta neki, hogy nincs a puskám megtöltve.

Igazán elkeseredett azután, a hogy észrevette csalódását, s gondolom elégedetlen is volt a komiszárossal, hogy el nem fogott s ha rajta állott volna, nyilván rám szökt volna valamely büntényt, csakhogy a zsebkő háborítatlan birtokában maradjon. Híjába az önzés előbb szűletik, mint az ember!

Mindjárt visszaadod te azt ész nélkül, gondolám magamban, mire előhuztam kis makramát, oda nyujtva azt a csendbízottnak,

— Mit parancsol?

— Legyen szíves töltse csak meg a pipámot. — A csendbízott szolgálat készséggel kezdte kivenni a markába és saját dohányszakszkóját vóná elő, hogy tele tömjé.

— Nem abból, az nagyon erős ibolya dohány lehet, látom a színeről nem bírom ki, töltse meg az enyémből.

— Méltóztassék hát által adni a dohány zacsokját.

— Nincs nálam, majd az a legény, a kis bíróra mutattam — majd előadja, ő vette gondviselés alá.

Első is adta ész nélkül.

A községi bíró kikérdezte a gyanusított eszmadia falól, mint az ilyen községi bírák rendesen tenni szokták, se jót, sem pedig rosszat nem tudott róla mondani. Az egyenes kérdések kikerülésével mindent mást beszélt, csak azt nem a mi a dolagra tartozik, nem látta soha a puskáját, hogy vadászni járt volna — nem hallotta; hogy milyen előéletű bizonyosan nem tudja, miatta lehet elég jó ember.

tálya az általános választásokban részt vesz; de éppen mivel a választások oly nagy mértékben veszik igénybe az állampolgárok figyelmét és idejét, csakis annyiszor szabad ezeket rendes tevékenységüktől elvonni, a hányssal ez a nemzet és képviselői közti folytonos egymásra-hatás szempontjából szükséges. E szerint, midőn az országgyűlések tartamának meghosszabbítására célzó indítvány a képviselőház elé kerülend, az mindenkor helyeslésselünkkel és támogatásunkkal fog találkozni.

A jelen országgyűlés munkakörébe esik továbbá egész csoportja oly kérdéseknek, melyeknek megoldását első sorban a monarchia másik államával való egyezkedés útján kellend megkísérlelni. Ujabb meg kellend határozni azon arányt, melyben a monarchia két állama 1888. január 1-től kezdve a közösügyi költségekhez hozzájárulni köteles leendő. Ezen kérdés megoldása a hiteles számokban kifejezhető tényleges viszonyok alapján aligha fog nehézségekbe ütközhetni; Magyarország ajándékot nem kíván és nem adhat, de az 1867. XII. t. cz. alapján állva, készségesen fogja magára vállalni azon terhet, mely jog szerint reá hárul.

A vám- és kereskedelmi ügyek körül szintén több évi elvitázhatlan gyakorlati tapasztalatok állnak rendelkezésünkre; elvárjuk Felséged kormányától, hogy el nem mulasztandja ezen tapasztalatokból a kellő következtetéseket levonni.

Mi bizonyára készek leszünk tekintetbe venni a monarchia másik államának méltányos kívánatait, a mennyiben azok hazánk valamely lényeges érdekének károsítása nélkül teljesíthetők. De viszont elvárjuk, hogy ha a szerzett tapasztalatok alapján a vám- és kereskedelmi szerződés magújítása Magyarországra nézve észszerűnek mutatkoznak, nem fognak megtagadni annak minden módosításait, melyeket országunk jogosult érdekei igényelnek, mert csakis ezen esetben volnának képesek megfelelni Felséged azon várakozásának, hogy ezen szövetség megújítása mentől kevesebb ingadozással és halasztással fogantossintassék.

Végre érett és higgadt megfontolás tárgyát képezendő azon kérdés, vajjon 1887. évi december 31-én tul is fennmaradjon-e, és mily feltételek mellett maradjon fenn azon viszony, melyet az 1878. évi XXV. t. cz. Magyarország és az osztrák-magyar bank közötti évi időtartamra megállapított.

Nagy és nehéz feladatok ezek, Felséges Császár és Apostoli Király! Mindazáltal nem kételkedünk, hogy azoknak megoldása sikerüljön fog, ha életrevaló nemzetünk minden rétegeinek erőfeszítésére számíthatunk. Ezen közreműködés lehetővé tette előttünk egy okkal több arra, hogy mi is elhárítandónak véljük mindazt, a mi a belbékét és testvéries egyetértést veszélyeztetné és a fajok, felekezetek vagy osztályok között akár tudatlanságból, akár rosszakarattal szemérméből előidézett surlódások által megbéníthatná bármely csekély részét a nemzet szellemi és anyagi erejének, melynek teljes mértékben való érvényesítésére szükségünk van, hogy a haza összes polgárainak javára célzott törekvéseinket a kívánt siker koronázhassa, Magyarországot ezredéves fennállását és felvirágzását annak köszönheti, hogy mindenkor a szabadság, magasztos zászlaja alatt, mely egyenlő szeretettel karolja fel e hon minden hű fiát, bármely fajhoz, felekezethez, vagy osztályhoz tartozzék és melynek nincs veszedelmesebb ellensége mint a szabadság álcájában megjelenő féltékenység, mely nem élte és termékenyít, hanem ront és pusztít. A valódi szabadságot mindenkor és mindenben megvédeni, de egy-szerszint az elfajulás veszélyeit tőle távol

Bizony ő nem csinál magának ellenséget mikor nem muszáj és nem gyújtja fel házat senki által egy már megholt emberért.

Elők az élőknek fogják pártját nem a halottak; ez a regula a mellett kell állani.

Meg azután miért is üldözik a szegény embert ha nyúlászik, vagy özet fog, hiszen az isten adta azt nem úgy tenyésztek és alakultak; mire való az a pogány kegyetlenség, hogy még azért is herce-hurcolják a szegény embert.

Hogy a került meglötték, de hát hogy ne lőtték volna meg mikor különben az is meglöhetné volna őket, már pedig isten parancsolja szerint minden embernek a saját élete a legbecesebb, azt őrizni és oltalmazni köteles, és a került meglötték volna fel őket, de hiszen az a került üldözték emezeket.

(Folyt. köv.)

A tenor.

Elbeszélés.

Írta: Fenyéri Mór.

(Folyt.)

Mialatt est a themát — mely száznál — huszféleképpen is variálta, legjobb meggyőződése szerint a járólók egész raja között a hazaérkezett. Csak hogy Arnold ur most nem ér rá a hódolással foglalkozni, hanem azon töpreng, mint puhatolja ki feltűnés nélkül az árendás család bajait.

tartani — oly törekvés, melynél Felséged kormánya mindig oldala mellett fog találni. De midőn meggyőződésünk teljes erejével támogatni fogjuk őt a jogosulatlan és káros igazságok által mesterségesen előidézett elégtelenség távoltartásában, viszont elvárjuk tőle, hogy a hol valódi baj van, ott — a mennyiben ez az ő hatáskörébe esik — ezen baj elhárítását vagy legalább emberileg lehető enyhítését fogja kötelességének tekinteni.

Felséges Urunk királyunk! Magyarország ez idő szerint nehéz válságon megy keresztül. Mezőgazdaságunknak, anyagi jólétünk ezen főforrásának létviszonyai teljesen megváltoztak, míg iparunk alig lépte át az első gyöngye kísérletét. Nyers termeléseink már alig, iparunk pedig még nem képes kiállani azon óriási versenyt, melylyel mindenütt találkozunk. Népiünk életre való, értelmes és szorgalmas; teljes erájának megfeszítésével küzd anyagilétért, azon nehézségek nagy részének forrása nem hazánkban nem monarchiánkban, sőt nem is Európában, hanem az egész világ, nevezetesen a tengeren túli világ viszonyainak bámulatos, de az európai államok közgazdasági viszonyaira és anyagi érdekeire zavarólag ható fejlődésében keresendő. Midőn azonban érezzük és belátjuk, hogy ezen ugyszólván elemi erő hatását teljesen megszüntetni nem áll hatalmunkban, koránt se mondunk le azon reményünkről, hogy az ország ügyeit vezető kormány, feladatának magasabb szempontból való felfogása és e szerinti böles intézkedései, valamint az állam polgárainak erőle és kitartása által e nehéz küzdelmet utóvégre mégis hazánkra nézve kedvező kimenetel felé fogja vezetni, és nemcsak hogy fenn fog tartatni, hanem új életerős elemekkel gyarapodni is fog azon osztály, melynek századokon át oly nagy része volt abban, hogy a magyar állam fennmaradt és magyar maradt, és mely — ez erős hitünk — e dicső szerepének ezennel is még sokáig megfelelni képes leendő. Meg vagyunk győződve, hogy ezen cél felé törekedvén az ország kormánya, mely a nemzet többségének teljes bizalmát bírja, nemcsak ennek szilárd akaratában, hanem bizonyára Felségednek, e haza javáról atyailag gondoskodó királyunknak, jó indulatában is erős támogatást fog találni.

A Mindenható tegye hosszúvá és boldoggá Felséged népei javának szentelt életét és kísérje legjobb áldásával e népek boldogítására irányzott minden működését. Kik egyébiránt mely tisztelettel vagyunk

Császári és Apostoli Királyi Felségednek legalázatosabb szolgálói Magyar-Horvát és Slavonországnak országgyűlésileg egybegyűlt képviselői.

A közoktatási miniszterium új tanácsosa. „A püspökké választott Szász Károly miniszteri tanácsos helyére, értesülésünk szerint, Berzeviczy Albert, a képviselőház tagja és jegyzője fog a vallás- és közoktatásiügyi miniszteriumba miniszteri tanácsossá kineveztetni.”

Magyarország áruforgalma júniusban. Magyarország június havi áruforgalma felől hivatalos adatok alapján a következő számokat közölhetjük: a bevitel Ausztriából 2405 darabra s 769,760 métermázsára, rugott, más államokból 27,869 db-ra s 419,996 métermázsára, — összesen 30,274 db-ra s 1,189,756 métermázsára. A kivitel Ausztriába 184,425 dbot s 1,275,670 métermázsát, más államokba 3,237,462 dbot s 576,603 méter-

E végből nem is kellett a casino termébe hatolnia. A szolgától egy perc alatt értesült, hogy Malvin már hat hónap óta ketős gyászt visel; a férj és anyja nincsenek többé!

E hír hallásán egészen megilletődött, s kellő utbaigazítással rohant a jegyző ur új lakására.

Az udvaron egy eleven, pozsgás kis fű játszadozott. Arnold ur rögtön felismerte Malvin szelid vonásait s élénken hajolt le hozzá, forró csókot nyomván husos ajkaira. A kis fű elbámult az idegen merészségen és el kezdett pityeregni. Arnold ur vigasztalásul ölbe kapta, de ezzel csak mérgesebbé lőn, a riadalom és minden újabb kedveskedés olajként hatott az orgona fűtatóira.

Pali Palikám! már ismét elcseltél — szólalt meg e peacozan egy zengzengő hang a tornácson és Arnold minden tagjában elszibbadva felismerte a tisztesen megszépült árendás-hölgyet.

Noldi! maga az? folytatta Malvin. Ugyan tegye le azt a kis nevetlent. De hát honnan kerül maga ide?

Arnold azonban nem tette a kis nevetlent, sőt egy kis biztatlással kész lett volna duettet fújni Palival, minek előfutárjál két könyvespárny ragyogott értelmes szemében.

De jöjjön be hát — nógatta őt Malvin. Igazán szép, hogy meglátogatott. Jöjjön be és mesélje el, hol járt azért? Apus a hivatalban van és szörnyen unom magamat. Most már itthon marad ugy-e bár?

Körülbelül két hónapig, míg a társulat itt időzik.

Hát csakugyan színész lett? Jaj,

mázsát, összesen 3,421,887 dbot s 1,852,273 métermázsát tett ki.

Országgyűlés.

Budapest, okt. 11.

A képviselőház mai, nem éppen látogatott ülésének érdekes és változatos tárgyszorozata volt. Pauler miniszter azon kezdte, hogy egyszerre négy igazságügyi bizottsághoz utasított. Ezek között van a karczag a jászberényi törvényszékek egyesítéséről szóló is.

Erre Tiszta Lajos gr. mint a választási bizottság elnöke bemutatja annak felirati javaslatát, mely felolvasatván, azt a ház osztatlan figyelemmel hallgatta végig, a legkisebb félbeszakítás nélkül s midőn a felolvasás véget ért a többség sorából élénk helyeslések hangzottak fel.

Az antisemiták részéről Andreassky br. nyújtotta be egy másik felirati javaslatot, Simonyi Iván meg: maga nevében ismét egyet.

A szélsőbal és a mérsékelt ellenzék részéről nem adatott be ma felirati javaslat.

Az antisemiták javaslatára azt jegyzé meg a ház elnöke, hogy miután a lapokban már előbb közölve volt, — a mi szokatlan dolog oly iratoknál, melyek a ház elébe vannak szánva, tán felesleges a felolvasatás, miután az indoklások amugy is felfogva olvastatni, de Istóczy felszólalására, hogy az antisemiták „ne helyzettessenek kivételes rendszabályok (1) alá”, felolvasatott ez, de a házban senki sem figyelt rá.

Végül Irányi interpellálta a miniszterelnököt a skiernievicei találkozó iránt. Interpellációjára közöltetni fog a miniszterelnökkel.

A képviselőház szerdái nem tart ülést. A szerdai ülésben a választási felirati vita veszi kezdetét.

Színház.

Traviata.

Mindenek előtt határozzuk meg a mértéket a melyet a vidéki opera előadásoknál minden körülmények között alkalmaznunk kell.

Mit kívánunk vidéki operától? Nem sokat! Mindössze is azt, hogy az előadó személyzet mentől kevesebbet rontson le azon illusioból, melyet magunknak normális opera előadásoknál alkottunk. — Kívánjuk, hogy az a dalmű, a mely a színi director ambíciójára révén — mintegy az idegy emelésére színe kerül, az erőkhöz képest jól betanulva és összevágva adassék elő; és mert a vidéki opera solistáknak minden elhangzott árijuk után kell, hogy szívesen szolgáljunk egy egy enyhítő körülménnyel, a fősúlyt inkább a keretre (kar és zenekarra) fektetjük, a mely nem annyira az előadók hivatottságához mint inkább a direktor és kar nagy igyekezete és figyelméhez van kötve. Ha az ének- és zenekar figyelmézet, akkor — de csakis akkor — van megengedve a vakmerő lépés, a mely az operette bukfen czeitől az opera serienshez vezet.

Ezzel a mértékkel felfegyverkezve mentünk szombat este a színházba, a hol Verdi „Traviataja” (Speidel szerint „a megzenésített tuberculózis”) került színe.

Lapunk olvasó közönségétől teljes joggal feltételezhetjük, hogy — mint minden nevesebb opera — ugy a „Traviata” szövegét is ismeri; annak részletezésébe mi tehát nem bocsátkozunk — Az elsőelő de még mindig igen szép zenéről is csupán annyit jegyzünk fel, hogy a Delin karnagy erőlyes vezetése alatt álló megerősített zenekar

milyen derék! Mindjárt jobban fog telni az idő. Eszre sem vesszük, mire delet harangoznak. Üljön le hát és beszélje el sikereit. Mért nem tett még Pesten próbát? Csak két hónapig maradt itt? Oh, milyen kér, hogy gyászolunk. Nem szabad színházba járni; megítéljük az embert. No de se baj, olvassuk a helybeli lapokat és onnan is megtudunk mindent.

Arnold ur elsápadt és makogva erősíté, hogy a lapok beszédére okos ember nem sokat ad.

Malvin rá sem ügyelt, vidáman esicsgett tovább, egy tourban elbeszélte, mi történt velük azóta.

Szegény, édes anyám, nem sokáig gyönyörködhetett unokájában. Két évig elkerült a golya s e miatt egyszerre mélabussá lett. Sokszor napokig sem vehettük szavát. Azt gondolta, hogy nem vagyok elégedett helyzetemmel, mert biz én eleintén ellenkeztem, de hát Pali később nagyon jó fiúnak bizonyult. En nem is tudom, mért nem szerettem magunk egymást. Összeakartam magukat barátkoztatni, de maga mind ritkábban jött hozzánk és apus egyszer csak azzal jött haza a bivataltól, hogy Noldi elhagyta állását és meglöndült. En ugyan mindjárt pártját fogtam, s azt erősítém, hogy magára nagyon szép jövő vár és hogy nem értem apust, mért ő volt legbüszkébb magára és ő volt legnagyobb méltánnyalatt képességei iránt. No ugy-e nem is bánta meg, hogy elment Palival is nagyon sokat veszekedtem magam miatt. Roszul esett szegénynek, hogy magát ép úgy kedveltem, mint őt. De anyám egyszer csak azzal ijesztett meg, hogy Pali főbe akarja magát lőni miattam és bebizonyi-

nemcsak, hogy kárt nem tett benne, de a helyenként kifogástalan exekutálás által mindannyiunkat lebilincsel, úgy hogy a négy telvonás végén ösztönén sajnáltuk, hogy Violetének — rohamos tüdővészben kellett elsenyvednie.

Na de félre a tréfával, mert a szombati opera előadásnak a fele sem tréfa!

Alig hogy az első pár jelenés lefolyt, arra a meggyőződésre jutottunk, hogy itt valódi, komoly törekvéssel állunk szemközt, — komoly törekvéssel, mely a majdnem hihetlent valódivá képes tenni; és még mielőtt a függöny először legördült volna, sarokba dobtuk a magunkkal hozott „enyhítő körülményeket” azon egyszerű oknál fogva, mert feleslegeseknek bizonyultak.

Ez bárki is alá fogja írni, a ki Erdélyi Marietta k. a. első felvonásbeli lépését figyelemmel kísérte. Közönségünk legújabb kedvence — leszámítva a caudenzakat, melyeknél a phraizrozás elmosódott — ragyogó technikával és fionnam árnyalt cantilénával énekelt. Majdnem minden egyes ének száma de különösen első felvonásbeli egyenes coloraturjáért megérdemelt frenetikus tapsot kapott.

A tegnapi sikerrel teljesen meg lehet elégedve, és ahhoz ösztönén gratulálunk.

Az est sikerében méltán osztozott Horváth Arnold a ki Armand szerepében valódi bensőséggel és izléssel énekelt. Első felvonásbeli nagy „kettőse” után kihívásban is részesült.

A márkít Kiss Mihály személyesítette, a ki azonban ez est: indisponálva látszott lenni. Hangja — különösen kezdetben — fátyolozott volt. Dacára ennek sikerült momentumai voltak különösen ott, a hol hangját az opera légkörébe tudta illeszteni. A mi (mellesleg mondva) népszimmi énekesnek bizony nem kis feladat.

Kisebb szerepekben nem rontottak: Iványi Mari, Szida Teréz, Sajó és Nemeth.

Az élvezetes estéért különös elismerés illeti Delin karnagyot a ki az operettre szervezett ének és zenekarral mesés eredményt ért el; továbbá Nemethet, a legkisebb részletig gondos rendezését.

Az előadást igen nagyszámú közönség üzte. Ott láttuk Debreczen színéjvát. Többek között a helybeli mű és zenekarok azon kis körét is, a mely a színiügy nem kis kárára consequenter fordít háttat az operetteknek. Ez este azonban ünnepeltek és élveztek — akár csak hajdanában az intendatúra idejében.

Azok érdekében pedig, a kik szombaton nem voltak vagy nem lehettek jelen a színházban, „követeljük” hogy a „Traviata” előadása mielőbb megismételtessék.

Sz. L.

Irodalom és művészet.

Baha Lujza asszony, ki e hó 16-án kilép a népszínháznak kötelékéből, a népszínháznak kilencz éven át volt tagja. Először 1875. október 22-én lépett föl, vagyis egy héttel a színház megnyitása után. Az első évben 114-szer, a másodikban 109-szer, a harmadikban 116-szor, a negyedikben 78-szor, az ötödikben, 134-szer, a hatodikban 150-szer, a kilencz év alatt összesen 1110-szer játszott. A kilencz év alatt összesen 1110-szer játszott és pedig 723-szor népszínműben és 387-szer operetben.

A népszínház a jövő télen. A népszínház téli évadját a következő eredeti darabok fogják érdekessé tenni, u. m. Lukácsy Sándortól „Isten keze”, Almási Tihamértől „Sári néni”, Gerő Károlytól „Vadgalamb”, Makróczy Lászlótól „Fehér Judit”, továbbá

totta, hogy magánál nehezen találhatnék viszontszerelmet, mert a maga kezére a tanító urék aspirálnak. Mikor aztán szó nélkül eltűnt, rá hat hétre megtartottuk a lakait. A tanítóék Lajosja is férhez ment már. De ugy-e maga nem sokat tördök az a kis dojtással? Sohasem szerettem ezt a kis lányt. Olyan tudákos és olyan nagyra van vele, hogy verseket ír a helybeli közönségre. Szegényt mindig az irigység fogta el, mikor hozzánk jött és látta ezt a pompás berendezést, és azt a kiszámíthatlan kedveskedést, melylyel Pali elhalmozott. Mert Pali mindenét nekem áldozta, míg neki nevetlent, durva férje van, aki mint mondják még szeretőt is tart. — De hát beszéljen már maga is valamit.

A beszéd oly igézően folyt az előadó ajkairól hogy Arnoldot nem az lepte meg, hogy a megboldogult jegyzőné egy nemtelen intrikát készített ellene, sőt azzal sem igen vesződött, hogy a jólét és nagy gyöngédsége folytán később igazán megszerette az árendás fiút. Férfiúi büszkeségének pedig elég volt az, hogy Malvin külsejére ez a ketős csapás csak jó hatással volt, s hogy hat hónap után ilyen vidorán emlékezik a megboldogultól; s hogy legalább merő külsőségből, a gyászruhát igazolni sem mutat egy kis megilletődést.

De az már tör volt szívében, hogy Malvin kezdettől, hogy sohasem tudott szívében olvasni, hogy kételkedhetett érzelmeiben s hogy nem látta arcán a szenvedés nyomait.

(Folyt. köv.)

Bereczik Árpád, Vidor Pál és Szigeti József új darabjai, mely utóbbiaknak még nincs címük s melyeket részben most írják a szerzők. A Pálmai Ilka és a népszínházi bizottság által hirdetett pályázatok remélhetőleg szintén fognak egy-egy jó darabot felszínre hozni. Eredeti operette kettő fog első előadásra kerülni és pedig „A cigánybáró”, melynek szövegét Jókai Mór, zenéjét Strauss János írta és „Világ szép asszonya”, — egy a régi római életből vett operette Rákossy Jenőtől, melyhez Serly Lajos írja a zenét. Irodalmi kísérletképpen megpróbálja a népszínház Anzengrubernek, a legjelesebb német népszínműírónak legjobb darabjait magyar nyelvre átültetni. Eddig a „Kirchfeldi pap”, a „Keresztvadászok”, „A hamisan esküvő paraszt” és „A lelkiismeret” vannak terjedve, siker esetén azonban egymásután kerülnek a többiek is színpadra. Új francia operette három van készben, u. m. Lecocq-tól a „Kék galamb”, mely október végén kerül színpadra, Audran-tól „Az ébren álmódó” és Jajástól a „Tökfűlkő”. Ez évadban azonban Párisból és Bécsből több újdonság várható mint más éveken s bizonyosan fog még akadni két-három sikerült operette ezúttal is.

Napi hírek.

— A trónörökös pár tegnap este utazott vissza Nagy-Károlyból Bécsbe. Este 10 órakor érkezett a külvonlat Debreczenbe. A trónörökös pár az ideérkezéskor már aludt, s így a kíváncsi közönség a fenséges vendégeket nem láthatta.

— A közúti vasut nem remélt forgalomnak örvend. Tegnap vasárnap délután olyan óriási közönség közlekedett a vasuton, hogy minden fordulónál négy kocsi kellett a gépután kapcsolni s egymás után két külön vonat is közlekedett, és még így sem volt képes egészen befogadni a közönséget.

— Halálozás. Szomorú halálhír lepte meg egész váratlanul tegnap városunk lakosságát. Debreczen egyik kiváló tekintélyes és népszerű polgára, a helybeli függetlenségi párt buzgó, áldozatkész tagja, a torna-egylet elnöke, a köztisztviselők álló László Alajos tegnap hajnalban meghalt. Megelőző este még vígan táncolt a reggel már halva találtak ágyában. A család a következő gyászjelentést adta ki: A legmelyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk CSUTHAI LÁSZLÓ ALAJOSNAK folyó hó 12-én reggeli 6 órakor élete 60-dik évében, rövid szenvedés után szívizélhűlésben történt elhunytát. A megolvasgultnak földi részei, folyó hó 14-én, kedden d. e. 10 órakor fognak a Kis-Várad-utca 2118-ik számú házuknál a kistemplomban tartandó ref. egyh. szertartása szerinti rövid idő után a Czegléd-utcai sírkertben örök nyugalomra letétni. Mely végtisztességtelre bánatunkban osztozó rokonainkat, s ismerőseinket bánatunkkal megkívánjuk. Debreczen 1884. Október 12. Az elhunytak bánatos gyászoló: Neje özv. László Alajosné szül. Nagy Károlyné, s gyermekei József néjével szül. Ráiner Irénelle; Gyula, Imre néjével szül. Bernáth Ilonával és András, a rokonok nevében is. Béke az elhunyt balmáira!

— A jövő évi költségvetési irányzat. A belügyminiszterium körrendeletileg fölhívja a törvényhatóságokat, hogy az előirányzatnak mielőbb leendő megállapítása iránt intézkedjen, a szabályszerűen összeállított költségvetést két példányban, és pedig egyiket igazolási mellékletekkel, a tárgyalási iratokkal, nemkülönben a vagyon-leltárral fölszerelve jóváhagyás végett november közepéig megerősítés végett mulhatatlanul terjessze föl. A hatóság az összeállításra vonatkozólag tudvalevőleg már régebben megtette az intézkedéseket. Valamennyi ügyosztály s önálló hivatal az adatok csoportosításán dolgozik, valamint a számvétség is, a melynek e nagyszabású művelet elkészítésében oroszlanrész van.

— Örley Flóra k. a. első fellépése volt tegnap színházunkban. A nagyszámú közönség a legszivesebb viszontlátásnak élénk jelét adta, mert a művésznőt megjelenésekor színni nem akaró tapsviharral tüntette ki, melyek csaknem minden dal után megújultak. A kisasszonynak használt a hosszú pihenés, hangja tisztán csengő, kedve virágos és eleven kifejezésű játékaival elragadta a közönséget. A többi szereplők a régi jók voltak s kivéve Szabó Antalt, ki minden eddigi szereplőnél jobb volt. Ederék színművész minél többször játszik annál jobban kedvencezé válik közönségünknek. Gazdag komikai érzéke, buzog benne, és természetes játékmodorával a legnagyobb hatást éri el. Sajó Endrét is sokszor kitüntette a közönség.

— Egy negyedéves joghallgató ajánlkozik nevelőnek, vagy ügyvédi irodába. Bővebb értesítés nyerhető szerkesztőségünkben.

— A budapesti 1885. évi országos kiállítás látogatásának érdekében a Budapesti beszállító vasutak, nevezetesen az osztrák-magyar államvasut, a m. kir. államvasutak, a déli vasut és a budapesti-pécsi vasut, az északi vasutnak, mint a magyar igazgatási értekezlet ez idő szerinti ügyvezető igazgatójának elnökele alá, a napokban értekezletet tartottak. A mi a javaslatba hozott intézkedéseket illeti, abban történt megállapodás, hogy a kiállítás egész tartama alatt hetenként kétszer, minden vonatra s gyorsvonatok kivételével — érvényes 33—40% költségekkel — s a kiállítás

nyel bíró menettéti jegyek fognak kiadatni. Ezen jegyekkel együtt azonban mindenkori egy kiállítás beletti és egy kiállítás sorsjegye lesz váltandó.

— Fölvétetik egy szép írással bíró gyakornok Neidlinger G. czégnél.

— Olcsó buza, drága kenyér. A buza aggasztóan alacsony ára a kenyérsütőkre, úgy látszik, semmi betolyással sincs, mert most is csak olyan árért adják áruiat, mint mikor a legmagasabb a gabona ára. De hát nem kell rettegnünk e civilizált világban attól, hogy mint Törökországban szoktak tenni a pékekkel és mészárosokkal — füleiket oda szegezzék boltjuk ajtajára. A régebbi időben a városi hatóság meglimitálta a kenyér, zsemle, kifli stb. nagyságát, s a ki a megsabott mértéktől eltért, azt megbüntette. Különös rendeletei voltak erre nézve a hatóságoknak, így p. o. Komárom városának nemes magistra usa anno 1721. július 24-én tartott üléséről fölvett jegyzőkönyvében ezek foglaltak: „Mivelhogy mostanában a tiszta buzának méréje folyik 1 fnt 10 denáron, azért 1 pénz fehér lisztből sült zsemle limitáltatott 9 latra, stb. Ha pedig ezen fölfebb irt limitatio valaki által violáltatik, tehát elsőben ha compariáltatik a süteménye confistaltatik, másodszor ha tapasztaltatik; Péket régi módszerint hajókra fölláttván, az Dunába bevetik. Sütt asszonynak pedig első ízben kenyere elvételik, másodszor piacraon Theatruma fölláttván s nyakára kötven kenyérét ott fog állani Bíró uram által rendelő bizonyos ideig, kinek telles hatalma a nemes statusoktól adattatódott.

— Vicinális vasút-ügy. A belényesi helyi érdekű vasut részvénytársaság f. hó 5-én tartotta alakuló közgyűlését. A számadás előterjesztése és jóváhagyása után a közgyűlés az alakulás részleteit intézte el, s azután az igazgatókat és felügyelő bizottságot választotta meg. Igazgatók lettek: Baró Döry József, Beöthy Andor, Boicz Konstantin, Ince János, Kubinszky Lajos, Lipvniczky Sándor, Reisman Mór, Sal Ferenc, Sarkadi Tihamér, Szalender Károly, Tolnay Lajos és Wessely József részvényesek. A felügyelő bizottság rendes tagjai lettek: Végső Sándor, Vertán Antal és Fassie Tódor; póttag Mezey Mihály, Végül jegyzőkönyvi elismerés nyilatkoztatott báró Döry József, Kubinszky Lajos és Tolnay Lajosnak eddigi sikeres fáradozásaiért, s ezzel a közgyűlés véget ért.

— Próba szüret. A múlt héten egyik kiváló borászunk a székelvölgyi hegyen próba-szüretet tartott. A próba eredményeként közöljük, hogy a közönséges must 14 és a bakar 16 fokot mutatott. Kedvező időjárás mellett (ami egyáltalán nincs) még egy fok emelkedés várható s ez esetben az 1882 ik évi terméshez hasonló nyernénk minőségben.

— Gazdaszonyaink figyelmébe! Egy gazdaszony a következő sorokat küldte be hozzánk: „Miután az idén mind alma, mind dió termésünk igen szűken volt; a befőttek pedig a gyümölcs tökéletessége miatt igen romlik; sok gazdaszony azon töli a fejét, hogy minő csemeget ad a télen az asztalára? Ez alkalommal szives figyelmükbe ajánlom a szép lépes mézet, a mely nem csak kellemes csemege, hanem hozzá egészséges is. Különösen ajánlom a gazdaszonyoknak a kedves csemege beszerzését, mert az által a méhészetnek is jó szolgálatot tesznek. (Egy takarékos gazdaszony.)

— A filoxera Székelyhidon hivatalosan constatáltván, a földmívelés-és kerekelemügyi miniszter az ottani összes szőlőhegyeket zárlat alá helyezte; minél fogva azon területről a gyökerező vagy gyökértelen szőlővessző szőlővessző és általában a szőlőt minden egyéb alkatrésze — a szőlőfűrt kivételével, — továbbá bármilyen fa vagy cserjénemű ültetvény, használt szőlőkarók és szőlőlevélbe csomagolt tárgyak kivitele vagy egyik szőlőtől a másikban történő átvitele tiltatott. Ezen rendelkezés a múlt napokban közhírré tettett, s a közönséggel nagyszámban kifüggesztett hirdetmények útján közöltetett. A székelyhidi hegyek minden kapuja örrel van ellátva; ezek földadata a fönt jelzett zárlat megtartása tekintetében felügyelet. Jankafalva szőlő zárlat alá helyeztetett.

— Tüz. Diószegen folyó hó 5-én déli 12 óra körül Márton Károly debreczeni lakos tulajdonát képező nádas istálló gyuladt ki. — A tüzőtő-egylet lehető gyorsan megjelent. A fedél és egy szék széná elpusztult; azonban az épületbe törő tűz pincze már égő ajtajánál a tűz elfojtatott s így a nagyértékű felszereléseket tartalmazó pincze megmentetett.

A trónörökös Nagy-Károlyban.

(A nagy-károlyi emléklapól.)

Királyi, kit a trón s korona vár, Kivel ha lépsz, Isten kegyelme jár, Bármerre menj e honban, ur vagy ott, S ha vendégül szállsz akkor legnagyobb, Légy üdvöz itt, királyi ifjú férj, Légy boldog itt, hogy mindig viszatérj! Mely itt övez a hűség szeretet, Az fűzze hitvesedhez szívedet.

Az erdőzűg és vadászmagány Magasztos nyelve nekem nem talány;

S ha a bősüzt vad reád tör, ifjú hős, A vész neked királyi kedvtelés. A nagy természet, hol más bajt feled, Téged oktatni vár mint mestert: S ha nem volnál királyi rangból is, Királyi szíved lenne akkor is.

A csatátér vad, véres mámorát Ne szomjazz, ha van is varázsa rád: Mert dicsőséget és babért te leszl. Más téren is, hol többet nyersz ha mersz. A tudományok szomját oltja, nincs Királyi béké, se drágább földi kincs! Légy üdvöz hát, királyi ifjú böles! Szébb, jobb időt, mint itt, sehol se töles!

Szeresd a népet — nem szeretve is, Mely hű volt, s hűn élt eltemetve is! Királytalan sok század bánatát Gyönyörre válna érzé most, ha lát. E népnél hidd el, méltóbb, s szebb keret Trón gyöngyét befoglalni nem lehet. Ebben királyi most trónörökös, Király ha lesz trónod lesz örökös.

IFJ. ÁBRÁNYI KORNEL

Közzgazdaság.

Az 1884-ik évi Dienes országos vásár arai.

1 pár hizott ökör 320—380, 1 hizott tehén 200—250, 1 pár hizott tehén borjuval 150—240, 1 pár fejős tehén borjé nélkül 120—160, 1 pár meddő tehén 140—170, 1 pár I. rendű jármos ökör 370—400, 1 pár II. rendű jármos ökör 300—350, 1 pár III. rendű jármos ökör 200—260, 1 pár 4-ed fü tinő 200—300, 1 pár 4-ed fü üsző 100—140, 1 p. 3 ad fü tinő 150—240, 1 pár 3-ad fü üsző 80—90, 1 pár rugott ökör-borju 75—100, 1 pár rugott üsző borju 60—80, 1 pár 6 hónapon felüli ökör-borju 35—60, 1 pár 6 hónapon felüli üsző borju 35—60, 1 drb. bika 160—240, 1 drb. bivaly tehén 75—90, 1 drb. bivaly bika 100—120, 1 drb. jó igás ló 150—180, 1 drb. hizott sertés 84 kl. 42—46, 1 pár fél éves sovány süldő 16—18, 1 pár 1 éves sertés 30—32, 1 pár 2 éves sertés 40—45, 1 pár anya bika 11—15, 1 pár magyar juh 8—14, 1 pár ürüh-bika 16—22, 1 pár ökör-bor 28—30, 1 pár tehénbör 18—20, 1 pár löbör 8—9, juhör 2—2,50, 1 pár magyar juhör 3—3,50, 1 drb. ölni való veres borju 10—20, 1 drb. nyásra való malacz 150—3. 100 drb. ökörszarv 30—32, 100 kl. szaruhagy 40 fnt, 100 kl. gyékény nagy 110—140, 100 kiló gyékény kisebb 40—80, 100 kl. buza 6,50—7, 100 kl. kétszeres 5,70—5,90, 100 kl. rozs 5,50—5,80. (Folyt. köv.)

Közbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Budapest-Közbánya oct. 11.

Miután 6800 dbbal többet hajtottak el, mint a mennyi piacra hoztak, az e heti üzlet igen élénk volt, és az árak valamennyi minőségű emelkedtek.

Heti átlagárak: magyar szedett 260—300. kgr. 43—45 kgr. 180—250 kgr. nehéz 44—46 kgr. vén 300 kgr. fejtű 47 1/2 kgr. vi déki sertés 49 1/2—50 kgr.; trauzitóban szériai 44 1/2—47 kgr. román 44—47 1/2 kgr. netto kilogramonként.

Eleségárak. Tengeri 6,60, árpa 6,60 frt.

Helybeli állomány: oct. 5-án maradt 90.659 drb.

Felhajtás:

Alsó Magyarországból hizott 1977 db. makkos — „ Erdélyből — „ Szerbiából 2996 „ Romániából 544 „ Szerémségi — „ A magyar államvasuton hizott 595 „ makkos 718 „ A vidékről — „ A budai vámonknál 58 db Hajón (szerémi) — „

Összesen 97,547 db

Elhajtatott:

Fel-6-Magyarországból 631 db. Bécsbe 3242 db Csehországból 718 db Bodenbachén á 1092 db Rutkán át 3390 db Dél Németországból — „ Budapesti fogyasztásra 3172 db Kültetkekre 400 „ A budai vámonknál — „ Közbányai szalonnatermelők — „ A m. államvas-pályán 290 „

Összesen 12811 „

Elhajtatott 3806 „

Maradt 9005 „

Zsiradék.

Disznózsir. Az üzlet kevéssel gyengült és a forgalom 50—50,51 frtos árak mellett hordóstul folyt le.

Szalonna. A forgalom szintén jelentéktelen volt, de az árak nem változtak; vidéki szalonna 36—37 frttal, l. min. asztali szalonna 45,50—46 frtton, füstölt 51—52 frttal jegyeztetett.

Faggyu jó keresletnek örvendett és ára 2 frttal emelkedett; jegyeztetett 47,50—48 frttal.

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.)

BUDAPEST okt. 13. A miniszterelnök névnapja alkalmából tegnap este a szabadelvűpárt részéről a pártkörben szívélyes ovatióban részesült. Ma a fővárosban időző főispánok tisztelegtek a miniszterelnökkel. A főrendiház a válaszfelirati javaslatot átalánosságban elfogadta. Részletes vitát megkezdte.

NAGYKÁROLY okt. 13. A trónörökös pár tegnap délelőtt az isteni tiszteleten résztvett, — azután a mérki vadászkerben vadászott, erre ebéd következett Károlyi Istvánnal. Az ebédnél Károlyi István felköszönté a Trónörökösöt és családját, mire Rezső következőleg válaszolt: „Nagyon köszönöm, hogy Nagy Károlyban oly szép napokat tölthettem. Poharam emelem Margit grófnőre és az én kedves barátomra gróf Károlyi Istvánra. Éljenek! Este kivilágítás, nyolczkor szívélyes bucsu, s azután a fenségek elutaztak.

QUEBEK, okt. 12. A parlamenti palota szomszédságában dinamit robbanás történt, mely tetemes károkat okozott, két ember megsebesült.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

I Bérlet.

12. szám.

Kedd, okt. 14.

A böregér.

Operette 3 felvonás.

Műsor: Szerda: „Olga” Csütörtökön: „Az utolsó szerelem.” Péntek: „A koldusdiák.” Szombat: „Kis herceg.”

Felolvas szerkesztő és kiadó lapfőmunkatárs Vértési Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

510 —eln. 1884

Pályázati hirdetmény.

Dedreczen sz. kir. város törvényhatóságánál, az ujonnan megállapított s felsőbbbirel is megerősített hatósági szervezet alapján 28 közrendőri állomás betöltendő lévén: felhívatnak mindazon kiszolgált altisztek, kik az 1873 évi II. t. cz. értelmében kiállított „Igazolvány”-nyal bírnak s nevezett állomásokra pályázni óhajtanak, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket, a fent idézett törvényezikk 8-ik §-ában körül irt módon hozzám a folyó évi november hó 1-én napjáig mint zár határidőig annyival is inkább benyújtani igyekezzenek, miután a későbbben érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A közrendőri évi fizetése 220 forint ezenkívül teljes egyenruházat és nyugdíjra való kilátás.

Debreczen 1884 október 10.

Simonffy Imre
kir. tanácsos, polgármester.

Ternó!

Tóth matematikus ur tudományos kiszámításával egy pompás ternót nyertem, a tala letem mentve az élet elviselhetlen terheit eredménydus ternószámitása legbensőbb hatám kifj zését méltán kiérdemelte. Tóth urban az emberiség egy nagy jótévőre talált, mert ő ő ternószámitása ország szerte óriási eredményt vivott ki. Bódogasagomat én is a jeles férfin nagy tudománya által értem el, mert a küldött 31, 43, 90 számok a f. évi október 4-én tartott gráci huzáson már a második betétnél kijöttek és én 65 kr. secco betétre 3120 trtos ternót nyertem **Polgártársak!!! Felebarátaim!!!** M. k. k. ragadni a kina közö szerencsét, fel kell használni az alkalmat, hogy sauvaru helyzetünkön, jövőnkön segíte legyen, ezt csak akkor fogj elérni mindenki, ha Tóth matematikus urhoz, a mai korsz k legkiválóbb ternóki számítóhoz folyamodunk, más indítan, kvalifikáatlan egyennek, ki 5000 aranyat ígér, a minék ő soha szinés m latta, — oktalan legből kapott, számitása eredményre nem vezethet, éretlen számitása arczul csap-a a tudományok. Tóth ur kiszámítása mathematicai szabályokon, nagy tudományon, hirdetései mindig valódi tényeken a pulnak.

M.-Párkány. Felső sor 82. sz. a.
Soos István
segéd tanító.

Figyelemztetés: Óka íntem a t olvasó közönséget egy o y tudatlan és iskolázatlan egyéntől, ki mint házaló egy személyben három álnév: Gondris, Gönczy, Bártfaj nevek alatt mathematicusnak merészeli magát hirdetni, a meunyiségtanról azoobaa fogalma sincs. E három jómadárnak főtörökvése a t. közönség jóhiszeműségét kizsákmányolni, menjen el barki személyesen e három álnév alá rejtőző szédelő egyénhez és bonutk az oibukott házalót (haudlót) eredeti néven Weiszt fogja felismerni.

Forduljon mindenké az egyedüli mathematicushoz Tóth urhoz, lakik: Kenyermező-utca 6. sz. I. em. 10. ajtó. Kereposi-ut vége felé Budapestén és mellékeinek leveleikhez 3 db. 5 kros belyegget a válasz adásra.

Alkalmazást nyernek

pénzbeszedők ügynökök
Neidlinger G.-nél piacz u. 2145.

A magas kormánytól engedélyezett és biztosított, Hamburgban legközelebb nagy Arany sorsolás kezdődik mely 100.000 sorsjegyből és 50.500 nyere-ményből áll, és körülbelül 5 hónap alatt 7 osztályban jutnak kifizetésre. A nyere-mények összeértéke

9 millió 620,000 márka.
A legnagyobb, legszerencsésebb esetben nyerhető 500,000 márka.

A nyere-mények: 300.000, 200.000 2 á 100.000, 90.000, 80.000, 2 á 70.000, 60.000, 2 á 50.000, 30.000, 5 á 20.000, 3 á 15.000, 26 á 10.000, 56 á 5000, 106 á 3000, 253 á 2000, 6 á 1500 515 á 1000, 1036 á 500 márka stb.

3 f. 60 kr. egy egész eredeti sorsjegy, 1 „ 30 „ „ fél „
vétele után sorsjegyeket küldök, az 1-ső osztály valamelyi huzására érvényes, hivatalos sorsolási jegyzékkel ellátva. Az 1-ső osztályban 400 nyere-mény buztik és pedig 1 á 50.000, 1 á 10.000, 1 á 5000, 1 á 3000, 2 á 1000, 3 á 500, 10 á 150, 30 á 100, 3950 á 20 márka.

Megjuttó sorsjegyek, sorsolási jegyzékek és nyere-ménypénzek leghamarabb megküldetnek és kifizettetnek. A pénzt posta utalvánnyal vagy ajánlott levélben megküldhetni. Kisebb összegek postabélyegekből is elfogadhatnak. Miatán a sorsjegy-készlet csekély, kérem a megrendeléseket mennél előbb, legkésőbb azonban

f. é. október 31-éig
az állami az engedélyezett bankházhoz küldeni.
GOLDFARBA, Hamburg (Németország)
Levelezések magyar nyelven.

1913. t. sz.
1884.

MEGHIVÁS.

Hajdu-Hadház város birókos lakosságának, szervezett közbirtokossággá alakítása, — a birtokosság küldöttségének kérelme folyán Hajduvármegye közötvényhatósága részéről, a kérelemhez képest törvényhatósági bizto: közbenjötével elrendelte: s az alakulás előindítékedei befejezve levén: az alakuló birtokossági közgyűlés határidejéül H. Hadház város vendéglőjének nagytermébe, folyó 1884-ik évi November hó 16-dik napjának déli előtti 9 óráját tűzöm ki, mihez képest:

felhívom H. Hadház város ez idő szerinti, az osztatlan közvagyonhoz jogos igény-nyel biró, vagy ilyen érvényesíthetni vélő lakosait, a nem önjozu, vagy erkölcsi tulajdonos testületek törvényes képviselőit, miszerint, a most kitűzött határidőben s megnevezett helyen az alakuló közgyűlésre megjelenni szivekedjenek.

Egyszermind pedig az elől nevezett birtokossági küldöttség kérésének figyelembe vételével megjegyzem, hogy az osztatlan közvagyonhoz igénynek, s az igénymervénynek a maga idején, s helyén való megállapítására, az alakuló gyűlésre lett személy szerinti meghívás befolyással nem bírand.

T a r g y a k :

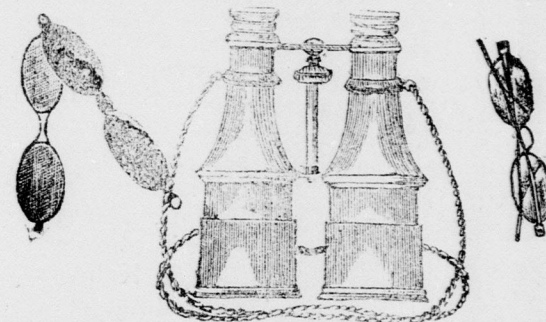
- A birókoság szervezése, ebből folyólag
- A szervezési szabály megállapítása
- Felügyelő bizottság választása.

Kelt Debreczenben, 1884. szeptember 18-án.

Szinay Gyula

Hajduvármegye tiszti főügyésze,
mint törvényhatósági biztos.

MUST és BORMÉRŐK. FISCHER JAKAB látyszerész DEBRECZENBEN.

Ajánlja próbált pontos must és bormérőit, pálinka mérőit, szeszmérő és uj beosztással.
Mindennemű igen megbízható thermometriai pontosan megpróbált légsulymérők (Aneroid). Mindennemű ánum kiállításu

Színházi látcsöveket,
legfinomabb szintelenített

Szemüveg.
legfinomabb dupla metszett üveggel, úgy mint minden a látyszerész szakmába vágó cikkekkel legjobb minőségben és ehető legelőbb árszámitással.
Megrendelések pontosan eszközöltetnek.

2668. sz.

HIRDETMEŒY.

A máramarosi három sóbánya — valamint a szigeti sószállító hivatal 1885. évi gabonaszükségletének beszerzése céljából f. 1884. évi október hó 22-én alulírott m. k. főbánya hivatalnál, írásbeli ajánlatok alspján árlejtési versenytárgyalás fog tartatni.

A máramaros-szigeti magtárba szállítandó 1885. évi gabonaszükséglet a következő:

buza	4221 métermázsza
rozsa	1400 „
tengeri	2551 „
zab	39 „

Vállalkozók felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat, a megfelelő 10%-töli bánópénznek készpénzben, vagy az államkincstár által elfogadhatónak nyilvánított értékpapirokban leendő mellék-lése mellett, — mely utóbbi a főzdei árfolyam szerint, 10%-töli leütésével számíthatandó, a kitűzött árlejtési nap, délelőtti 11 óráig, alóírott főbánya hivatalnál nyújtsák be.

Kellő bánópénzzel el nem látott, vagy az árlejtés tartama alatt azzal ki nem egészített ajánlatok, nem fognak figyelembe vétetni.

A vonatkozó árlejtési és szerződési feltételek alóírott m. k. főbánya hivatalnál a máramaros-szigeti m. k. erdő és jószágigazgatóságoknál, a szathmári, debreczeni és kassai m. k. pénzügyigazgatóságoknál, a beregszászi m. k. adóhivatalnál, valamint a csernoviczi és colomtai cs. k. pénzügyigazgatóságoknál betekinthetők.

M. k. főbánya hivatal.

Akna-Szlatinán 1884. szeptember 27.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- és kézműáru üzletükben, Debreczen rózsater.

Az őszi és téli idényre nagy választásban kaphatók:
Divatos női ruhakelmék, flanelek, női posztók;
Fekete ternók, cachmírok és mindenféle gyászczikkék;
Selyem szövetek és színes atlaszok, bársonyok;
Selyemkendők, gyapju téli kendők minden nagyságban;
Kreász, rumburgi, fonál és pamutvásznak;
ÁGY és ASZTALNEMŰEK, BARKETEK, KALMUKOK;
Csipke és szövet ablakfüggönyök;
SZÖNYEGEK, FUTÓ, ÁGYELE és NAGYSZÖNYEGEK;
Csipkék, szalagok, ruhadíszek, béléseműek, gombok;
PAMUTOK és MINDENFÉLE RÖVIDÁRUK;
kítűnő szabásu férfi ingek; esernyők.
!Szabott olesó árak mellett!

2266.

884. sz.

HIRDETMEŒY.

A bustyaháza m. kir. erdőhivatal a királymezői magtár 1885-ik évi gabona-szükségletének beszerzése végett 1884. évi novemberi hó 3-án írásbeli verseny tárgyalás fog tartatni, melyre a vállalkozók zárt ajánlataikat a megfelelő 10% készpénzzel, vagy az állam által elfogadhatónak nyilvánított érték papírral fedezendő bánatpénz melléklése mellett a kitűzött határnapon déli 11 óráig az erdőhivatal főnökéhez benyújthatják.

A szükséglet a következő:

Buza	342	métermázsza
Rozs	906	
Tengeri	200	

A vonatkozó árlejtési és szállítási feltételek az alulírt m. k. erdőhivatalnál, a szigeti, huszti, boesköi, rahói, vissói, körösmezői, királymezői erdőgondnoksá-goknál, továbbá a szathmári, debreczeni és kassai kir. pénzügyigazgatóságoknál be-tekinthetők.

Bustyaházán, 1884 október hó 10.

M. kir. erdőhivatal.